

PATVIRTINTA

Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų direktoriaus 2023 m. sausio 20 d. įsakymas Nr. V-13

KUPIŠKIO RAJONO ŠV. KAZIMIERO VAIKŲ GLOBOS NAMŲ VIDAUS KONTROLĖS POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų vidaus kontrolės politika (toliau – Politika) nustato Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų (toliau – Globos namai) vidaus kontrolės tikslus, principus, elementus, dalyvius, vidaus kontrolės įgyvendinimo tvarką.

2. Politika parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu (toliau – Įstatymas) bei Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1K-195 „Dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje“ (toliau – Aprašas), ir atsižvelgiant į Globos namų veiklą reglamentuojančius įstatymus ir kitus teisės aktus, taip pat vidaus kontrolės įgyvendinimą dokumentus, su kuriais gali laisvai susipažinti Globos namų darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis (toliau kartu – darbuotojai).

3. Politikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos ir vartojamos Įstatyme ir Apraše.

II SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS TIKSLAI IR PRINCIPAI

4. Vidaus kontrolę, kuri yra nenutrūkstamas rizikos vertinimu paremtas procesas, įgyvendina darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, kurių pareigybių aprašymuose yra numatyti ši funkcija.

5. Vidaus kontrolės tikslai yra padėti užtikrinti, kad:

5.1. Globos namų veikla būtų vykdoma laikantis teisės aktų, reglamentuojančių Ministerijos veiklą, reikalavimų;

5.2. Globos namų turtas būtų apsaugotas nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;

5.3. Globos namai vykdytų veiklą laikydamasi patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo ekonomiškumu, efektyvumu ir rezultatyvumu;

5.4. teisės aktų nustatyta tvarka Globos namų teikiama informacija apie jos finansinę ir kitą veiklą būtų patikima, aktuali, išsami ir teisinga.

6. Globos namų vidaus kontrolės dalis yra finansų kontrolė. Finansų kontrolė atliekama vadovaujantis teisingumo ministro tvirtinamomis Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos finansų kontrolės taisyklėmis.

7. Vidaus kontrolė Globos namuose kuriama ir įgyvendinama laikantis vidaus kontrolės tinkamumo, efektyvumo, rezultatyvumo, optimalumo, dinamiškumo, nenutrūkstamo funkcionavimo principų, nustatytų Įstatymo 5 straipsnyje.

III SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ELEMENTAI

8. Vidaus kontrolė Globos namuose įgyvendinama pagal Įstatymo 6 straipsnyje nustatytus vidaus kontrolės elementus ir pagal Apraše nurodytus vidaus kontrolės elementus apibūdinančius principus. Vidaus kontrolės elementai yra šie:

8.1. kontrolės aplinka. Šioje aplinkoje vykdoma Globos namų veikla, funkcionuoja vidaus kontrolės sistema, darbuotojai eina savo pareigas. Kontrolės aplinka apima:

8.1.1. organizacinę struktūrą. Globos namų direktoriaus tvirtinamoje organizacinėje struktūroje nustatytas darbuotojų pavaldumas ir atskaitingumas vykdant Globos namų veiklą ir įgyvendinant vidaus kontrolę. Pavaldumas detalizuojamas darbuotojų pareigybių aprašymuose;

8.1.2. profesinį elgesį ir taisyklių laikymąsi. Globos namų administracija ir darbuotojai laikosi profesinio elgesio principų ir taisyklių, vengia viešųjų ir privačių interesų konfliktų, Globos namų administracija formuoja teigiamą darbuotojų požiūrį į vidaus kontrolę;

8.1.3. kompetenciją. Globos namų administracija siekia, kad darbuotojai būtų įgiję tinkamą kvalifikaciją, turėtų pakankamai patirties ir įgūdžių, reikalingų funkcijoms atlikti ir pareigoms eiti, ir suprastų atsakomybę už vidaus kontrolę;

8.1.4. žmogiškųjų išteklių valdymo politiką ir praktiką. Globos namuose formuojama politika, skatinanti pritraukti, ugdyti ir išlaikyti kompetentingus darbuotojus;

8.1.5. valdymo filosofiją ir vadovavimo stilių. Globos namų direktorius palaiko vidaus kontrolę, nustato politiką, procedūras ir formuoja praktiką, skatinančią ir motyvuojančią darbuotojus siekti geriausių veiklos rezultatų, prižiūri, kaip įgyvendinama vidaus kontrolė;

8.2. rizikos vertinimas. Šio proceso metu identifikuojami rizikos veiksniai, galintys turėti neigiamos įtakos Globos namų veiklai, ir priimami sprendimai dėl neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo. 8.2.1. rizikos veiksnių nustatymą. Nustatomi galimi rizikos veiksniai (įskaitant korupcijos riziką), turintys įtakos Globos namų tikslams siekti;

8.2.2. rizikos veiksnių analizę. Įvertinamas nustatytų rizikos veiksnių reikšmingumas ir jų pasireiškimo tikimybė bei poveikis veiklai;

8.2.3. toleruojamos rizikos nustatymą. Nustatoma toleruojama rizika, kurios valdyti nėra poreikio ar galimybės (gali būti toleruojama nereikšminga rizika, kurios pasireiškimo tikimybė maža, o priemonių rizikai mažinti sąnaudos yra didelės);

8.2.4. reagavimo į riziką numatymą. Priimami sprendimai dėl reagavimo į reikšmingą riziką, kurios pasireiškimo tikimybė didelė (numatomos priemonės rizikai mažinti iki toleruojamos rizikos). Galimi reagavimo į riziką būdai:

8.2.4.1. rizikos mažinimas. Siekiama sumažinti rizikos pasireiškimo tikimybę ir (ar) poveikį veiklai iki toleruojamos rizikos. Rizika mažinama nustatant papildomas kontrolės priemones (tobulinant veiklos sričių procesus). Prireikus parengiamas rizikos valdymo planas, numatant jame rizikos mažinimo priemones, jų įgyvendinimo terminus ir atsakingus už priemonių įgyvendinimą darbuotojus;

8.2.4.2. rizikos perdavimas. Rizikos perdavimas trečiosioms šalims (pvz., draudžiant ar perkant tam tikras paslaugas);

8.2.4.3. rizikos toleravimas. Rizikos prisiėmimas, kai rizikos pasireiškimo tikimybė ir poveikis veiklai neviršija nustatytos toleruojamos rizikos ir nesiimama jokių rizikos mažinimo veiksmų;

8.2.4.4. rizikos vengimas. Globos namų konkrečios veiklos (ar jos dalies) nutraukimas, kai rizikos valdymo priemonėmis neįmanoma sumažinti veiklos rizikos iki toleruojamos rizikos;

8.3. kontrolės veikla. Šia veikla siekiama sumažinti neigiamą rizikos veiksnių poveikį Globos namams ir ji apima:

8.3.1. kontrolės priemonių parinkimą ir tobulinimą;

8.3.1.1. įgaliojimų, leidimų suteikimą. Darbuotojų teisės ir pareigos detalizuojamos teisės aktuose ir taip užtikrinama, kad būtų atliekamos tik Globos namų direktoriaus nustatytos procedūros;

8.3.1.2. funkcijų atskyrimą. Ministerijos padalinių uždaviniai ir funkcijos priskiriami atitinkamoms darbuotojų pareigybėms, kad darbuotojams nebūtų pavesta kontroliuoti visų su vienu procesu susijusių funkcijų, siekiant sumažinti klaidų, apgaulių ir kitų neteisėtų veikų riziką;

8.3.1.3. prieigos kontrolę. Rengiant vidaus veiklos dokumentus ir darbuotojų pareigybų aprašymus mažinama rizika, kad turtu ir dokumentais naudosis neįgalieji asmenys ir kad turtas ir dokumentai bus neapsaugoti nuo neteisėtų veikų;

8.3.1.4. veiklos ir rezultatų peržiūrą. Periodiškai peržiūrimi su Globos namų veikla susiję teisės aktai ir veiklos rezultatai, siekiant užtikrinti jų atitiktį Globos namų tikslams ir reikalavimams, Globos namų veikla vertinama teisėtumo, ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu, ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatai palyginami praėjusio ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatais;

8.3.1.5. veiklos priežiūrą. Prižiūrima, kad, vadovaujantis teisės aktais, kiekvienam darbuotojui būtų aiškiai nustatytos pareigos ir metinės užduotys ir kasmetinio eilinio ar neeilinio vertinimo metu būtų peržiūrimas kiekvieno darbuotojo darbas;

8.3.2. technologijų naudojimą. Globos namuose įdiegtos ir palaikomos patikimos informacinių technologijų sistemos, užtikrinamas nenutrūkstamas jų veikimas, informacinių technologijų įsigijimo, naudojimo ir palaikymo kontrolė, kibernetinė sauga ir kt.;

8.4. informavimas ir komunikacija. Kad šios veiklos metu būtų galima priimti sprendimus, turi būti laiku pateikiama aktuali, išsami, patikima ir teisinga informacija apie vidaus ir išorės įvykius ir procesus. Informavimas apima:

8.4.1. informacijos naudojimą, kai Globos namai gauna, rengia ir naudoja aktualią, išsamią, patikimą ir teisingą informaciją;

8.4.2. išorinę komunikaciją, kai informacija perduodama išorės vartotojams ir gaunama iš jų naudojant komunikacijos priemones;

8.4.3. vidinę komunikaciją, kai darbuotojai informuojami apie Globos namų veiklos rezultatus, pokyčius, riziką, vidaus kontrolės veikimą ir kt.;

8.5. stebėseną. Šia veikla siekiama užtikrinti, kad vidaus kontrolė veiktų taip, kaip numatyta, ir prireikus būtų tobulinama. Stebėseną apima:

8.5.1. nuolatinę stebėseną, kuri yra neatsiejama kasdienės Globos namų veiklos dalis darbuotojams vykdant jiems pavestas funkcijas (atliekant savo pareigas), įskaitant veiklos planavimo dokumentų įgyvendinimo stebėseną ir kt.;

8.5.2. periodinį vertinimą, atliekamą Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba.

IV SKYRIUS

VIDAUS KONTROLĖS DALYVIAI

9. Globos namų vidaus kontrolės dalyviai: Globos namų direktorius, vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai (toliau – atsakingi darbuotojai).

10. Globos namų direktorius užtikrina vidaus kontrolės Globos namuose sukūrimą, jos įgyvendinimą ir tobulinimą, Politikos nustatymą.

11. Atsakingi darbuotojai:

11.1. organizuoja ir koordinuoja Politikos rengimą ir įgyvendinimą;

11.2. kasmet pagal kompetenciją organizuoja, koordinuoja ir pagal darbuotojų pateiktą informaciją vertina Globos namų vidaus kontrolės atitiktį Politikai, Globos namų direktoriui teikia pasiūlymus dėl vidaus kontrolės priemonių taikymo, rizikų valdymo;

11.3. organizuoja ir koordinuoja informacijos apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Globos namuose Aprašo nustatyta tvarka;

11.5. Globos namų darbuotojams teikia metodinę ir praktinę pagalbą dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo.

12. Darbuotojai, atlikdami savo tiesiogines funkcijas, kartu įgyvendina ir vidaus kontrolę bei yra atsakingi už vidaus kontrolės veiksmingumo užtikrinimą ir veiklos problemų nustatymą, todėl apie nustatytus rizikos veiksnius nedelsdami informuoja atsakingus darbuotojus.

13. Globos namų dokumentai (Politikos, pareigybių aprašymų ir kitų dokumentų), kuriuose nustatytos ministerijos darbuotojų kaip vidaus kontrolės dalyvių pareigos ir atsakomybė, skelbiami Globos namų interneto svetainėje.

V SKYRIUS

VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMAS

14. Vidaus kontrolė analizuojama ir vertinama vadovaujantis Įstatyme bei Apraše nustatytais reikalavimais ir atsižvelgiant į Rekomendacines vidaus kontrolės sukūrimo, veikimo ir tobulinimo, jos vertinimo gaires viešojo sektoriaus subjektams.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Vidaus kontrolės dalyviai turi vengti perteklinės kontrolės, kuri yra ne mažiau žalinga ir pavojinga nei kontrolės nebuvimas.

16. Politika nuolat tobulinama, atsižvelgiant į vidaus kontrolės analizės ir vertinimo rezultatus (pateiktas rekomendacijas ir pasiūlymus).
